

COMERÇ

MANUAL PER COMBATRE RUMORS I ESTEREOTIPS SOBRE LA DIVERSITAT CULTURAL

1. EL COMERÇ REGENTAT PER PERSONES IMMIGRADES

Ajuntament de
Barcelona

Edició: 2013

Comissionat d'Immigració i Acció Comunitària

Miquel Esteve i Brignardelli

Director de Serveis d'Immigració i Interculturalitat

Ramon Sanahuja

Redacció i maquetació

D-CAS (Col·lectiu d'Analistes Socials)

Raquel Moreno

Sarai Samper

José Antonio Moreno

Col·laboradors i fonts (segons ordre alfabètic)

Osama Alkhatib (Confederació de Comerç de Catalunya)

Vanessa Arquillo (Confederació de Comerç de Catalunya)

Jordi Bailach (Direcció de Comerç i Consum. Economia, Empresa i Ocupació. Ajuntament de Barcelona)

Tatiana Bonastre (Fundació Tot Raval)

Miquel Àngel Fraile (Confederació de Comerç de Catalunya)

Lluís López Fructuoso (Confederació de Comerç de Catalunya)

Vicent Llorca (PIMEC Comerç)

Noelia Moedano (Fundació Tot Raval)

Encarna Palma (Direcció de Comerç i Consum. Economia, Empresa i Ocupació. Ajuntament de Barcelona)

Programa BCN Interculturalitat
Estratègia BCN Antirumors
Direcció d'Immigració i Interculturalitat
Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports
Ajuntament de Barcelona
Passeig de Sant Joan, 75, primera planta
08009 Barcelona
Tel.: 93 256 46 29
interculturalitat@bcn.cat
www.interculturalitat.cat
www.bcnantirumors.cat

EXPOSICIÓ DELS RUMORS

AUGMENT DE LA COMPETÈNCIA

“Més enllà de que els xinesos es multipliquin per qualsevol cantonada on hi hagi un forat, als empresaris espanyols els hi preocupa la deslleialtat de la competència. Les seves jornades laborals duren de 12 a 16 hores i venen de tot: menjar, paelles, farigola, barres per a cortines de la dutxa, pulseres antiestres a preus irrisoris...”¹

“A mi, m’ha afectat molt això de que vinguin els xinesos.... i van començar un xinès aquí, un altre aquí, un altre aquí... i llavors et menges. I després l’horari, el que jo et deia. Jo obro de 9:00 a 14:00 i de 17:00 a 20:30. I ells estan tot el dia. Obren a les 9:00, tanquen a les 12:00 de la nit o a la 1:00 a l’estiu... totes les botigues d’alimentació són de xinesos (...). I a mi, al mes de desembre m’han entrat 4 xinesos: traspàs, traspàs, traspàs... clar no els entenia i els deia: Quin traspàs? Ho deixes? Veus algun cartell? Els hi dic, no, de moment no ho deixo. Quan em mengin ho acabaré deixant.”²

“Yo, como española, estoy más vigilada por Sanidad para que no venda productos de alimentación», señala Sara (nombre ficticio), propietaria de un locutorio en Madrid «Ellos me han dicho que jamás han tenido una inspección -añade-, cuando están vendiendo alimentos en la misma puerta, lo que está prohibido”⁶

“¿Por qué no puede trabajar un empresario español más de 8 horas diarias o días festivos sin que les impongan costosas multas? En cambio los negocios de empresarios extranjeros si pueden abrir...”³

“Competencia desleal donde las haya, pueden vender lo que les salga de los cojones, comida con perfumería y no pasa nada. Y así todo el rato.....Somos unos borregos, cada día estoy más convencido, ahora, el futbol y operación triunfo.... que no nos lo toquen”⁴

“Muchos comercios extranjeros utilizan mà d’obra semiesclava sense seguretat social, mal pagada, jornades laborals sense descans i treball infantil. D’aquesta forma els nostres comerços es troben en desialtat de condicions”⁵

INCOMPLIMENT NORMATIVA

“Y la salubridad en la mayoría de bares chinos brilla por ausencia. Es indiscutible”⁷

¹ Fragment de “Los chinos se montan su imperio”. Article publicat a l’edició digital de La Gaceta (no posa el dia de la publicació però l’únic comentari d’un lector que hi ha, data el 29.10.12).

² Fragment de “Los Chinos ahogan al pequeño comercio Español”. Vídeo penjat al youtube pel usuari Ninasanjan22 el dia 5.06.2011.

³ Comentari de l’autor que acompanya al vídeo: “Los Chinos ahogan al pequeño comercio Español”. Vídeo penjat al youtube pel usuari Ninasanjan22 el dia 5.06.2011.

⁴ “PxC Santa Coloma de Gramanet”. Vídeo penjat al youtube per esparrayo el dia 12 de Març de 2011.

⁵ Comentari a “Los chinos SI están extentos de pagar impuestos, No es una leyenda urbana”. Entrada d’un “foro” de la web ForoCoche. Aquesta entrada es va crear al Maig de 2009 per l’usuari QuidProQuo.

⁶ Fragment de “Locutorios ilegales, tapaderas para el blanqueo de dinero”. Article publicat a l’edició digital del Abc, publicat el dia 4.05.2004.

⁷ Comentari al twitter de Rubén González el dia 2.12.12.

**NO PAGUEN
IMPOSTOS**

“Ja hi ha 150.000 xinesos a Espanya que regenten més de 10.000 establiments, la majoria il·legals. No registren els seus negocis, no paguen impostos, es salten els horaris comercials i venen qualsevol cosa sense por de ser inspeccionats. Tot un desafiament a la llei que els empresaris espanyols no fan més que denunciar sense resultats”⁸

“No hay que irse muy lejos en el tema del blanqueo de dinero...centenares de bares de Barcelona regentados por chinos. Maletín lleno de dinero, dos chinos amenazados por la mafia, un propietario desesperado por ganar dinero...aquí lo mezclamos y ya tenemos bar de chinos”⁹

“I no només els xinesos... Els pakistanesos, per posar un exemple, s'estan quedant amb mig Barcelona i els ximplers encara es creuen que és de vendre pasta de dents i iogurts al badulaque”¹⁰

**VINCULATS A
MÀFIES**

“El 90% dels locutoris i d'enviament de diners són tapadores dominicanes, colombianes i d'altres països per rentar diners de prostitució, venda de droga i robatoris però la policia i els polítics segueixen amb el seu boníssim políticament correcte que vénen a pagar-nos les pensions. Com és possible que en un carrer pugui haver un locutori cada 50 metres i mig buit i estiguin vivint d'això? hi ha un munt d'establiments ètnics que no són més que tapadores per treure els diners d'Espanya, haurien de controlar els propietaris d'aquests negocis i als seus "clients”¹¹

NO S'ASSOCIEN

“(...)si algo afecta directamente a los comerciantes latinos es su falta de interés para involucrarse en actividades comunitarias y educativas, y hasta para asistir a encuentros y reuniones que se organizan dentro de la misma asociación”¹²

⁸ Fragment de “Los chinos se montan su imperio”. Article publicat a l'edició digital de La Gaceta (no posa el dia de la publicació però l'únic comentari d'un lector que hi ha, data el 29.10.12)

⁹ Comentari d'un lector a “La màfia china blanqueaba entre 200 y 300 millones al año”. Article publicat a l'edició digital de La Vanguardia” el dia 16.10.12

¹⁰ Comentari d'un lector a “La màfia china blanqueaba entre 200 y 300 millones al año”. Article publicat a l'edició digital de La Vanguardia” el dia 16.10.12.

¹¹ Comentari d'un lector a ”Madrid inspeccionará los locutorios, uno de los sectores con más irregularidades”. Article publicat el dia 21.08.12 a 20minutos.es

¹² Ex-presidenta associación comerciantes de la Broad: “Lo que más nos afecta es no educarnos ni adaptamos al sistema”. Article publicat a Providence En Español el dia 4.10.2009.

LA RADIOGRAFIA DEL RUMOR

En termes generals, els rumors existents entorn a l'àmbit del comerç giren al voltant de l'augment exponencial de comerços regentats per persones estrangeres. Segons aquests rumors, això suposa un creixement de la competència pels comerciants autòctons que es veuen obligats a tancar els seus negocis (“...y entonces te comen”).

La principal explicació aportada per justificar la persistència d'un tipus de negocis sobre els altres és la competència deslleial. Són moltes les referències a l'incompliment de la normativa per part d'aquest tipus de negocis: falta de respecte pels horaris comercials, deficientes condicions laborals dels treballadors o condicions sanitàries dels establiments que posen en dubte la salubritat i qualitat dels productes i serveis. Els rumors apunten a la generalització d'aquestes situacions com a clau d'èxit dels negocis regentats per persones estrangeres. Negocis que gaudeixen de total impunitat davant les administracions que els ofereixen un tracte de favor i, en canvi, sotmeten als comerciants autòctons a un major control i seguiment (“Yo, como española, estoy más vigilada por Sanidad”).

El tracte de favor per part de les administracions passa també pels beneficis fiscals que atorguen als comerciants estrangers per la seva nacionalitat. Alguns dels rumors són especialment concrets i mencionen no només quins són els impostos dels que queden exempts, sinó també quines són les estratègies que es fan servir per treure el màxim profit d'aquesta opció: “ (...)durante dos o tres años están exentos de pagar autónomos y IRPF, después de ese periodo lo que hacen es darse de baja como autónomo y se da de alta otro familiar para estar otros dos o tres años sin pagar, así hasta lo máximo posible”. D'altres rumors apunten més a un incompliment de la normativa i a la irregularitat d'aquests negocis. Així, segons aquest rumor, els estrangers no registren els seus negocis per tal de no haver de pagar els impostos pertinents, situació que es dona en “la mayoría” d'ocasions.

Per altra banda, l'esperit emprenedor de les persones immigrades desperta un recel que acaba per criminalitzar directament a aquest col·lectiu. Aquests rumors estan fonamentats en la idea de que obtenen recursos de dubtosa procedència per obrir els negocis, alguns d'ells associats directament a màfies relacionades amb la prostitució, la droga o els robatoris. Passem doncs d'irregularitats en la gestió dels negocis a la pràctica d'actes delictius fent servir els comerços com a mera “tapadera”.

Aquests rumors reforcen la idea de dos equips contraposats. Així, el principal “enemic” pel teixit comercial és el comerciant estranger causant del deteriorament de la qualitat del comerç i principal responsable de la competència deslleial que obliga al tancament dels comerços autòctons. Gaudeixen d'un tracte de favor per part de les administracions que o bé no els hi exigeixen les mateixes obligacions, o bé són més laxes en el seu control i compliment. Finalment, se'ls associa directament a pràctiques delictives relacionades amb màfies i es retreu la actitud desinteressada i poc col·laborativa amb les entitats de comerciants

Finalment, alguns dels rumors detectats fan referència a la actitud poc col·laborativa i solidària d'aquests col·lectius. Així, es presenten uns comerciants poc interessats en activitats comunitàries i associatives de la ciutat en general i del sector comercial en particular.

LA CONTRARGUMENTACIÓ

El comerç immigrant com a competència deslleial

El comerç és un dels sectors més importants per la nostre economia, en concret, suposa un 12,65% del valor afegit brut a Catalunya, xifra semblant a la mitjana estatal, un 12,01%. D'altra banda, a Catalunya, el sector del comerç engloba més de 133.035 empreses¹. D'aquestes, gairebé un 60%, és a dir, 78.339 empreses², es dediquen al comerç al detall, que és el subsector que més ocupació genera, 292.100 llocs de treball³. Les branques d'activitat amb més nombre d'establiments són: alimentació, begudes i tabac i altres articles, seguides d'altres articles d'ús domèstic.

A la província de Barcelona el percentatge de persones compreses entre 18 i 65 anys supera el 17%, però només representa el 9,26% dels autònoms dedicats al sector del comerç.

Es possible que la major visibilitat d'aquest tipus d'establiments estigui en part relacionada amb la concentració d'un percentatge important dels mateixos a zones molt concretes i centríques de la ciutat com és Ciutat Vella.

En els darrers anys, l'obertura d'establiments comercials obeeix a la necessitat de trobar una sortida de subsistència, una forma de guanyar-se la vida. Són molts els establiments comercials que arrel de la crisi econòmica han tancat⁴, però també són molts els que han obert. Entre ells comerços regentats per persones de nacionalitat estrangera. En els últims anys els rumors existents fan referència a un augment exponencial d'aquest tipus de comerços i com aquests suposen una competència important per als comerciants "de tota la vida".

En aquest sentit podem desmentir alguns aspectes importants:

Respecte al conjunt d'autònoms dedicats al comerç i reparació de vehicles de motor i bicicletes a la província de Barcelona, els estrangers, a desembre del 2011, representaven menys del 10%. Un percentatge força desigual respecte a la població autòctona si tenim en compte que el tant per cent de persones estrangeres a la província compreses entre els 18 i els 65 anys és del 17,5%, segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya a 1 de gener

¹ Institut Nacional d'Estadística (INE), Directori Central d'Empreses (DIRCE) 2009. *Empresas por CCAA, actividad principal (grupos CNAE 2009) y estrato de asalariados*. Dades amb data 15 de desembre del 2012.

² INE, DIRCE 2009. *Empresas por CCAA, actividad principal (grupos CNAE 2009) y estrato de asalariados*. Dades amb data 15 de desembre del 2012.

³ Departament d'Innovació, Universitats i Empresa. *El mercat de treball al sector del comerç al detall, Resultats III Trimestre 2010*. Observatori del Comerç i dels Serveis

⁴ No podem obtenir dades sobre el nombre d'establiments comercials que han tancat en els últims anys ja que si bé és necessari notificar a l'Ajuntament l'obertura d'un nou comerç, no és necessari notificar el tancament. Tot i així, entitats que treballen diàriament amb comerciants com és la Confederació de Comerciants de Catalunya o PIMEC comerç han notat un augment en el nombre de comerços que han de tancar per problemes econòmics. Aquests comerços estant regentats tant per població autòctona com estrangera.

de 2011. Així, el pes de les persones estrangeres entre els comerciants de la província és inferior al seu pes relatiu en el conjunt del territori.

Respecte a la competència que aquests establiments poden exercir sobre els comerços regentats per persones autòctones cal tenir en compte diferents aspectes.

- L'obertura d'aquests comerços ha suposat la revitalització de zones de la ciutat que estaven quedant més deprimides poblacional i comercialment. Així, els comerciants estrangers han suposat un relleu generacional d'establiments que tancaven l'activitat per jubilació dels propietaris.

L'obertura d'aquests comerços:

Ha suposat la revitalització de zones de la ciutat que estaven quedant més deprimides poblacional i comercialment.

No tenen perquè representar una competència per als comerciants del voltant, ja que una major concentració comercial, és en si mateixa, una forma d'atracció de compradors de tota la ciutat.

Han recuperar formats comercials i tipologies de comerços que estaven desapareixent, com per exemple les petites botigues d'alimentació que oferien una oferta alternativa a les grans superfícies comercials apropant aquests productes als barris.

- L'obertura de nous comerços en una zona no té perquè suposar una competència per als comerciants del voltant, ja que una major concentració comercial, és en si mateixa, una forma d'atracció de compradors de tota la ciutat. Més establiments actius implica una major continuïtat comercial (menys persianes baixades), més llum i gent al carrer (amb major sensació de seguretat), més cura i neteja dels carrers o més oferta disponible i variada pel comprador. En la última jornada per comerciants organitzada per PIMEC Comerç, molts dels assistents van coincidir en que "sempre és més positiu tenir una botiga oberta al costat que no pas una persiana tancada. Sense aparadors encesos no hi ha atracció comercial i es produeix la degradació del carrer amb tots els problemes de seguretat que això comporta".(PIMEC Comerç, 2011:4)

- Els comerciants estrangers han contribuït a recuperar formats comercials i tipologies de comerços que estaven desapareixent, com per exemple les petites botigues d'alimentació que oferien una oferta alternativa a les grans superfícies comercials apropant aquests productes als barris. Molt sovint, alguns d'aquests comerços donen resposta a canvis socials de la societat receptora relacionats amb nous gustos o amb noves modes en la manera de vestir, de pentinar-se o de menjar, entre d'altres. Les botigues de productes d'artesanía, els restaurants, les botigues de roba, les perruqueries... són també punts d'intercanvi, de coneixement, de fusió i de difusió d'usos i costums diversos.

Sempre i quan es compleixi amb la normativa existent, tota competència es pot considerar com a positiva donat que implica un factor d'encoratjament per la millora del comerç existent. En aquest sentit, les entitats de comerciants coincideixen a assenyalar que la competència no té perquè basar-se sempre en la baixada dels preus i del marge de benefici, sinó que pot estar centrada en la millora de la qualitat, de l'atenció al client o la innovació i creativitat per buscar nous productes i serveis demandats per la població.

Un 75,07% del total dels establiments de persones estrangeres atenen com a clientela no solament persones estrangeres, sinó també autòctones. Per tant, es constata que els comerços regentats per estrangers no esdevenen comerços per a estrangers, sinó per a la gent dels barris en general, i fan augmentar, així, el teixit comercial de la zona.

aspecte important. Les grans superfícies comercials com a causa de fuga comercial de la ciutat. Segons els últims estudis⁵, més de la meitat dels barcelonins tria les botigues de barri o especialitzades per comprar aliments, roba i calçat, parament de la llar, i oci i cultura, en detriment dels centres comercials i els grans magatzems. Aquest fet es veu afavorit per l'increment del comerç de proximitat, en molts casos regentat per persones novingudes. Així, els comerços estrangers en part ajuden a lluitar contra la competència que suposen els grans centres

L'Ajuntament de Barcelona s'encarrega de realitzar periòdicament inspeccions aleatòries a la ciutat bé per zones i districtes, bé per tipus d'establiments. En aquest sentit, s'inspeccionen per igual els comerços independentment de quina sigui la nacionalitat del propietari.

Per altra banda, podem fer referència al tipus de client que atenen. L'oferta de productes d'aquests comerços no es redueix a satisfer demandes culturalment específiques sinó que ofereix un ampli ventall de productes de consum general adreçats a tota la població. Com en qualsevol altre comerç, la clientela es mou per motius de proximitat, qualitat, preu... més que no pas per raons de solidaritat ètnica, nacional o religiosa. En termes generals, són pocs els establiments regentats per estrangers que només tenen clientela estrangera, un 24,93%; és a dir, un 75,07% del total dels establiments de persones estrangeres atenen com a clientela no solament persones estrangeres, sinó també autòctones. Per tant, es constata que els comerços regentats per estrangers no esdevenen comerços per a estrangers, sinó per a la gent dels barris en general, i fan augmentar, així, el teixit comercial de la zona.

Els arguments que posen l'èmfasi en la competència que aquests tipus de comerços representen pels comerços autòctons, passen de llarg un altre

comercials situats fora de la ciutat⁶ i que impliquen una fuga de compra per tots els comerços de proximitat.

No compleixen amb la normativa

Gran part dels rumors existents apunten a un menor compliment de la normativa per part dels comerciants estrangers i al menor control i seguiment per part de les Administracions. En aquest sentit, aquesta és una percepció que ve donada en gran part pel desconeixement.

L'increment del comerç de proximitat a la ciutat, regentat per persones estrangeres o autòctones indistintament, ajuda a lluitar contra la competència que suposen els grans centres comercials situats a les afores de la ciutat i que suposen una fuga de compra.

⁵ Estudi dels hàbits de compra i fluxos d'atractivitat de les polaritats comercials a la ciutat de Barcelona. Ajuntament de Barcelona, 2012.

⁶ Segons dades publicades per la Asociación Española de Centros y Parques Comerciales, entre els anys 2000 i 2010 es van construir 10 noves grans superfícies comercials a la província de Barcelona.

La normativa que han de complir els comerciants a la ciutat de Barcelona fa referència a aspectes com: horaris comercials, retolació tendals, marquesines i banderoles per adequar-se a la política lingüística, etiquetatge, preus, pagament, comprovant de compra, full de reclamacions i denúncies, garanties, vendes especials o gestió de residus. L'aplicació de la mateixa implica un gran esforç per part dels propietaris d'aquests establiments. L'Ajuntament de Barcelona s'encarrega de realitzar periòdicament inspeccions aleatòries a la ciutat bé per zones i districtes, bé per tipus d'establiments. En aquest sentit, s'inspeccionen per igual els comerços independentment de quina sigui la nacionalitat del propietari. Garantir el compliment de la normativa és una forma de protegir al consumidor final, però també una forma de millorar i enfortir el sector comercial a la ciutat en general.

Són els propis comerciants, tant autòctons com estrangers, els que demanen un major control de la normativa comercial. En gran part perquè ofereix una mala imatge del sector en general i perquè suposa una competència deslleial per aquells que s'ajusten a la mateixa. Els comerciants estrangers sovint són els més perjudicats per aquestes pràctiques, ja que s'associa a tots ells formes inadequades de gestionar els negocis quan només són una part els que no compleixen amb la normativa.

Existeixen altres entitats que s'encarreguen de visitar als comerciants de la ciutat per oferir informació relativa a la normativa que cal complir. La raó principal és perquè, en ocasions, l'impliment de la mateixa respon a un desconeixement i no tant una mala praxis intencionada. En aquest sentit, una enquesta realitzada per la Confederació de Comerç de Catalunya, posa de relleu que 1 de cada 4 comerciants estrangers desconeix la normativa que cal acomplir.

Així mateix, els rumors relatius a l'impliment dels horaris comercials sovint tenen el seu origen en el desconeixement de la normativa actual⁷ per part, en aquest cas, de la població en general. Segons aquesta els comerços a Catalunya poden romandre oberts entre les 7 i les 22h, amb un màxim de 12h al dia i 72 hores setmanals. Els diumenges i festius són de tancament obligatori, excepte 8 festius l'any que estableix la Generalitat cada any mitjançant una ordre⁸. Per als dies 24 i 31 de desembre s'estableix com a hora màxima de tancament les 20h.

En gran part són els propis comerciants estrangers els més perjudicats per les pràctiques irregulars d'altres comerciants, ja que s'associa a tots ells formes inadequades de gestionar els negocis quan només són uns pocs els que no compleixen amb la normativa.

Per altra banda, aquest impliment no sempre es dona de forma intencionada sinó que és el propi desconeixement el que la provoca.

⁷ [DECRET LLEI 4/2012, de 30 d'octubre, de mesures en matèria d'horaris comercials i determinades activitats de promoció.](#) (DOGC núm. 6245 publicat el 02/11/2012)

⁸ [ORDRE EMO/377/2012, de 16 de novembre, per la qual s'estableix el calendari d'obertura dels establiments comercials en diumenge i dies festius per als anys 2013, 2014 i 2015.](#) (DOGC núm. 6260 publicat el 23/11/2012)

No és que els establiments regentats per persones estrangeres estiguin infringint la normativa en quant a horaris comercials, sinó que fan un ús extensiu de la mateixa obrint el màxim d'hores permeses.

Així no és que els establiments regentats per persones estrangeres estiguin infringint la normativa en quant a horaris comercials, sinó que fan un ús extensiu de la mateixa obrint el màxim d'hores permeses. És el propi comerç el que estableix l'horari que romandrà obert sempre i quan l'horari estigui exposat de forma visible a l'establiment i estigui comprés entre les 7h i les 22h dels dies feiners. Dins d'aquest marge no podem dir que es doni una irregularitat.

Ara bé, existeixen determinats comerços que estan exempts d'aquesta normativa genèrica, és a dir, que compleixen amb horaris diferents. És destacable el cas d'establiments d'alimentació que no pertanyen a grups o cadenes de distribució, és a dir, petits comerços alimentaris de menys de 150m². Aquests comerços, independentment de la nacionalitat de la persona propietària, poden obrir tots els dies de la setmana (exceptuant els dies de tancament obligatori com són l'1 de gener i el 25 de desembre) i sense limitació horària.

Tot i així, hi ha alguns tipus d'establiments que no es veuen afectats pels dies de tancament obligatori, com ara els establiments dedicats principalment a la venda de pa o els situats en museus, entre d'altres.

A tall d'exemple també, una perruqueria, un centre d'estètica, una bugaderia o un locutori telefònic poden obrir en dia festiu atès que es tracta d'establiments dedicats essencialment a la prestació de serveis i, per tant, queden exclosos de les limitacions en matèria d'horaris comercials.

Les tipologies de comerços que queden exempts de la normativa general estan recollits en la següent taula resum⁹:

Els comerços d'alimentació amb una superfície de venda inferior als 150m², per exemple, poden obrir els set dies de la setmana, incloent-hi els diumenges i festius, sense limitació d'horari.

⁹ Informació recollida a la "Guia pràctica dels horaris comercials 2012" publicada per la Generalitat de Catalunya i disponible a: <http://www.gencat.cat/especial/comerc/cat/index.htm>

Comerç

Excepcions de l'horari comercial genera¹⁰

	Dies d'obertura setmanals	Horaris	Diumenges i festius oberts	Tancaments obligatoris	Obertura restringida
Comerços d'alimentació (< 150 m ²) (que no pertanyin a grups o cadenes de distribució ni operin sota el mateix nom comercial)	Sense limitació	Sense limitació	Tots, excepte els dies de tancament obligatori	1 gener / 25 de desembre	24 i 31 de desembre, hora màxima de tancament: 20h
Establiments de conveniència (aquells de superfície inferior a 500m ² que han d'oferir tots i cadascun dels productes dels grups següents: llibres, diaris i revistes, productes d'alimentació, discos i vídeos; joguines, regals i articles diversos)	Sense limitació	Sense limitació (mínim 18 hores al dia)	Tots, excepte els dies de tancament obligatori	1 gener / 25 de desembre	24 i 31 de desembre, hora màxima de tancament: 20h
Pastisseria, rebosteria, xurreria, pa, plats preparats	Sense limitació	Sense limitació	Tots	Sense limitació	Sense limitació
Prensa, flors i plantes	Sense limitació	Sense limitació	Tots	Sense limitació	Sense limitació
Venda combustible i carburants	Sense limitació	Sense limitació	Tots	Sense limitació	Sense limitació
Establiments comercials en municipis turístics	Segons autorització pel que respecta als festius	Segons autorització	Segons autorització, excepte els dies de tancament obligatori	1 gener / 25 de desembre	24 i 31 de desembre, hora màxima de tancament: 20h
Establiments en recintes d'afluència turística (museus, monuments i centres recreatius turístics)	Sense limitació	Sense limitació	Tots	Sense limitació	Sense limitació
Establiments situats en punts fronterers, estacions i mitjans de transport terrestre, aeri i marítim	Sense limitació	Sense limitació	Tots	Sense limitació	Sense limitació
Botigues dins d'hotels	Sense limitació	Sense limitació	Tots	Sense limitació	Sense limitació
Comerços <150 m ² situats en municipis < 5.000 habitants amb autorització de l'ajuntament	Sense limitació	Sense limitació	Tots	Sense limitació	Sense limitació
Farmàcies	Es regeixen per la normativa específica corresponent				
Botigues entorn mercats de marxants que es celebrin en dia festiu	Es regeixen per la normativa específica corresponent				

¹⁰ Normativa de referència: [DECRET LLEI 4/2012, de 30 d'octubre, de mesures en matèria d'horaris comercials i determinades activitats de promoció.](#) (DOGC núm. 6245 publicat el 02/11/2012). La informació del quadre és la que queda recollida a la guia "Guia pràctica dels horaris comercials 2012" publicada per la Generalitat de Catalunya i disponible a: <http://www.gencat.cat/especial/comerc/cat/index.htm>

No paguen impostos i reben més ajuts públics

Qualsevol persona pot sol·licitar l'obertura d'un establiment comercial. L'únic requisit és complir amb l'ordenament jurídic vigent, independentment del seu origen, ètnia o religió. Abans de començar l'activitat, tots els comerços han d'obtenir la llicència municipal¹¹:

- ✓ Mitjançant una sol·licitud de nova llicència d'activitat.
- ✓ Per transmissió de la llicència d'activitat existent, en el cas de canvi de nom.

En molts casos no és necessari sol·licitar prèviament la llicència municipal d'activitat, sinó que és suficient amb una comunicació a l'Ajuntament en la qual s'indiqui que s'ha iniciat l'activitat.

Així, l'obertura d'un negoci implica uns tràmits administratius que tots els comerciants han d'acomplir, independentment de la nacionalitat del propietari. Per tant, no és cert que els comerciants immigrants puguin obrir més fàcilment els seus negocis. L'anomenada llicència exprés, que agilitza l'inici i exercici de l'activitat comercial, és aplicable a qualsevol negoci amb una superfície de venda inferior als 2.500 metres quadrats.

Aquesta tramitació no té cost econòmic pel propietari. Això sí, tots els comerciants, independentment de la seva nacionalitat, estan obligats a fer la declaració fiscal – alta fiscal- d'inici d'activitat. Caldrà doncs inscriure's al cens de l'Agència Tributària per obtenir el Número d'Identificació Fiscal (NIF). S'ha d'omplir l'imprès 036 (alta fiscal), amb el qual també es dona d'alta de l'impost sobre Activitats Econòmiques (IAE) només en cas de que el negoci facturi més d'un milió d'euros anuals.

Els comerciants immigrants no tenen més facilitats per obrir els seus negocis. L'anomenada llicència exprés, que agilitza l'inici i exercici de l'activitat comercial, es aplicable a qualsevol negoci amb una superfície de venda inferior als 2.500 m².

Independentment de la seva nacionalitat les persones propietàries d'un comerç han d'estar al corrent dels següents pagaments:

- ✓ *IAE (en cas de superar un milió € de facturació)*
- ✓ *IRPF*
- ✓ *IVA*
- ✓ *Autònoms*

Per altra banda, trimestralment han de realitzar declaracions d'impostos d'IVA i IRPF, així com abonar a l'Ajuntament una taxa de recollida de residus. Finalment, la persona propietària ha d'inscriure's al règim d'autònoms de la Tresoreria de la Seguretat Social. Quota que haurà d'abonar mensualment i que cobreix la Seguretat Social de la persona donant dret a la prestació de jubilació i a una mútua sanitària pròpia d'autònoms, però no a la prestació per atur. Aquests són els deures i drets que tenen tots els comerciants independentment de la nacionalitat.

Segons la informació publicada per l'Agència Tributària¹², la nacionalitat no atorga bonificacions ni eximeix en cap cas del pagament del Impost sobre Valor Afegit (IVA) i l'Impost sobre la Renda de Persones Físiques (IRPF). Per tant, els comerciants estrangers han de fer front als mateixos impostos que la resta de comerciants.

¹¹ Web del Departament d'Empresa i Ocupació: www.gencat.cat/empresaiocupacio

¹² www.agenciatributaria.es consulta de Manuales prácticos sobre IVA i IRPF.

Sí existeixen bonificacions pel pagament de la Seguretat Social a través de la quota d'autònoms però, de nou, la nacionalitat no es considera cap criteri per l'obtenció d'aquestes bonificacions.

Així podem concloure que el comerç immigrant té les mateixes obligacions fiscals i laborals que el comerç autòcton, i es persegueix i sanciona d'igual manera el seu incompliment.

Sí existeix un seguiment addicional per les persones de nacionalitat estrangera, ja que hauran d'acreditar estar al corrent de les cotitzacions a la Seguretat Social i dels pagaments a Hisenda per tal de renovar els permisos de treball¹³. Control que els comerciants autòctons no han de passar.

Finalment, tant a nivell estatal com autonòmic o de ciutat, el sector de comerç al detall pot acollir-se a diferents ajuts i subvencions públiques. Aquests ajuts estan destinats a millorar la competitivitat dels establiments (subvencionant reformes, acompanyaments empresarials o participació a fires), a dinamitzar comercialment el barris (afavorint la compra o lloguer de locals buits o l'associacionisme entre comerciants) o al respecte pel medi ambient (residus i consums d'energia). La informació corresponent a dates de presentació, criteris d'adjudicació o procediments administratius és pública i es pot trobar a les webs oficials de les administracions competents o d'entitats i organismes destinats a impulsar el comerç de proximitat¹⁴. En cap de les ajudes existents, la nacionalitat és un requisit o un criteri que es tingui en compte per l'adjudicació.

La nacionalitat no és en cap cas un criteri per obtenir ajuts o subvencions públiques.

Per renovar els seus permisos de residència i treball els comerciants estrangers han de demostrar que compleixen amb les obligacions tributàries i de Seguretat Social

Comerç ètnic associat a màfia

Moltes vegades s'associen els comerços regentats per persones estrangeres a les màfies i activitats fraudulentament, en part per no acabar d'entendre com poden mantenir activitats que tenen un nivell de benefici tant baix amb un nivell de dedicació tant alt. La resposta acostuma a estar relacionada amb les expectatives de guanys que els propietaris tenen sobre els seus propis negocis i per la impossibilitat de trobar una alternativa al mercat laboral general. En moltes ocasions, aquests comerciants dediquen moltes hores de feina obtenint marges de beneficis tant baixos que els comerciants espanyols podrien considerar negocis no rentables.

El petit comerç immigrant té habitualment una dimensió familiar: en alguns casos, posar un negoci propi és l'objectiu cap el qual s'encaminen durant molts anys tots els estalvis d'una parella; en

El baix marge de benefici que estan disposats a acceptar els comerciants estrangers i la utilització de canals de finançament de caire més familiar crea desconfiança entre els comerciants autòctons.

¹³ [Ministerio de Empleo y Seguridad Social](#). Informació sobre tràmits i procediments: renovació autorització de residència i treball per compte propi. Full Informatiu, núm. 30.

¹⁴ Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, Confederació de Comerciants, PIMEC Comerç, Direcció de Comerç i Consum de l'Ajuntament de Barcelona, Ministerio de economía i competitividad, Agència de Residus de Catalunya, entre d'altres.

d'altres, s'hi suma el finançament a través dels "préstecs solidaris" procedents de la pròpia xarxa familiar. Així, sovint no fan servir canals de finançament més propis entre els comerciants autòctons, com són els crèdits bancaris, sinó que prefereixen optar per buscar recolzament econòmic entre familiars i compatriotes. Aquest és un aspecte que sovint crea desconfiança entre les persones autòctones que desconeixen l'origen d'aquestes inversions i les associen a activitats fraudulentament.

Per altra banda, segons el model de negoci escollit, els comerços regentats per persones immigrades poden competir oferint preus baixos. Els aconsegueixen ajuntant-se per fer grans comandes i negociar així millors condicions a l'engròs. A més, en molts casos la modèstia de les botigues fa que el seu manteniment no generi grans despeses que calgui repercutir als preus finals dels productes.

No s'associen a les entitats de comerciants

Un dels rumors més estesos fa referència a la falta d'interès per part dels comerciants estrangers per formar part de les entitats de comerciants. És cert que els comerços regentats per persones immigrades estan adherits en menor mesura a aquest tipus d'entitats, ara bé, no es tracta tant d'un desinterès com d'una desconfiança i desinformació. De fet, els professionals que treballen diàriament amb aquest sector constaten l'existència de preocupacions molt similars entre els comerciants, independentment de la seva nacionalitat: neteja dels carrers, compliment de la normativa, seguretat ciutadana, caiguda del consum....

Es calcula que al voltant del 65% dels comerciants estrangers desconeixen l'existència d'aquest tipus d'entitats. Per altra banda, entre aquells que sí les coneixen es donen moltes desconfiances provocades en part per la desinformació sobre quina és la funció que poden complir i quins serveis poden oferir als seus socis. Cal també tenir present que moltes d'aquestes persones provenen de

La desconfiança i desinformació dificulta l'adhesió a entitats de comerciants. Així, només el 7% del comerciants estrangers formen part d'entitats. Ara bé, el foment de l'associacionisme comercial és una fita pendent no només entre propietaris estrangers, sinó també amb la resta de comerciants.

Les preocupacions i interessos per part de tots els comerciants, autòctons o estrangers, són molt similars: neteja i seguretat als carrers, compliment de la normativa, caiguda del consum,...

països amb una cultura associativa molt diferent on o no existeixen aquest tipus d'entitats, o bé compleixen una funció fonamentalment controladora o sancionadora. Finalment, apuntar les dificultats d'idioma que poden presentar i que suposen un obstacle en la comprensió de les informacions rebudes, de vegades molt complexes quan es tracta de normatives o assessoraments, o en el seguiment i participació de reunions o juntes.

El resultat de tot plegat és que només el 7% dels comerciants estrangers formen part d'entitats sectorials o territorials. Cal però tenir present que el foment de l'associacionisme comercial és una fita pendent no només entre propietaris estrangers, sinó també amb la resta de comerciants. Menys de la meitat (47%) dels comerciants de nacionalitat espanyola estan adherits a aquestes

Comerç

entitats. Així, aquest tipus d'entitats han de realitzar molts esforços per donar-se a conèixer i fer entendre als comerciants la necessitat d'associar-se com a forma d'enfortir i introduir millores al sector. En aquesta línia, existeixen entitats com Tot Raval que es dediquen en gran part a fomentar l'associacionisme comercial en general i el de comerciants estrangers en particular, explicant amb més detall les seves funcions i avantatges i construint ponts de trobada amb la resta de comerciants. Els esforços adreçats en aquesta línia estan obtenint bons resultats. En el barri del Raval, la població estrangera està present a les 10 entitats de comerciants i 2 grups de treball existents al territori.

A tall d'exemple podem citar les conclusions que es van publicar en relació al 1r congrés de comerç i nouvinguts organitzat per PIMEC comerç: "A més de la seva aportació al PIB català i a la creació de riquesa, la xinesa és una comunitat que, malgrat la important barrera lingüística, ha fet un esforç per integrar-se a la societat d'acollida tot mantenint la seva cultura i les seves tradicions. La seva adhesió a PIMEC Comerç, signada el 13 d'abril de 2007 en un acte que va reunir les principals personalitats de la comunitat xinesa a Barcelona, va marcar un abans i un després a la història del moviment associatiu empresarial: per primer cop a l'Estat espanyol, una associació d'empresaris nouvinguts s'integrava a una plataforma empresarial nacional". (PIMEC Comerç, 2011:12)

Àmbit del rumor: Comerç

Informació aportada: Percentatge d'autònoms estrangers comerciants a la Província de Barcelona, 2009-2011

Font:

Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Afiliados extranjeros
http://www.seg-social.es/Internet_1/Estadistica/Est/AfiliacionAltaTrabajadores/AfiliacionesAltaLaboral/index.htm

Nota metodològica: Demanda a mida per a la província de Barcelona a www.seg-social.es

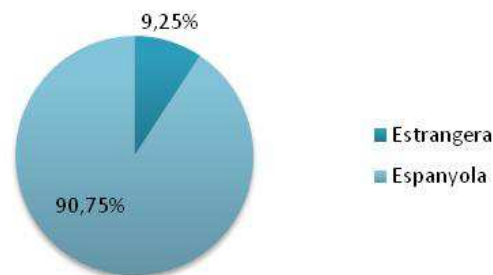
Periodicitat d'actualització: Mensual

Claus per la interpretació:

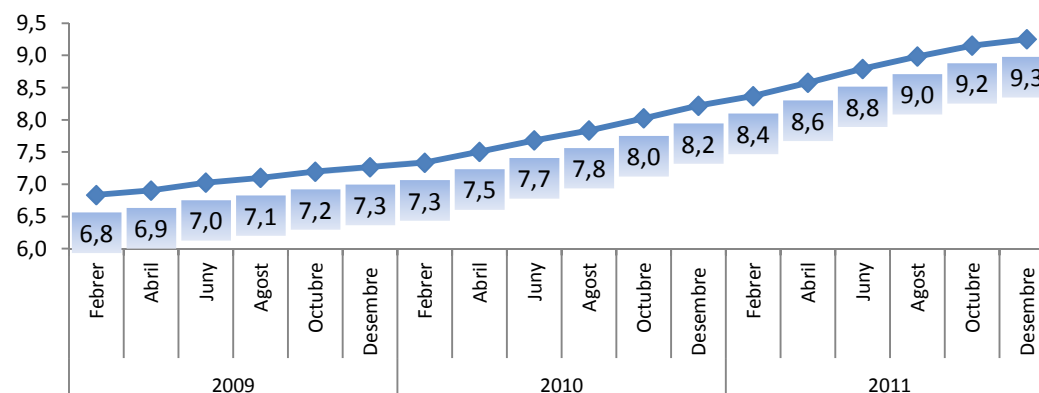
Respecte al conjunt d'autònoms dedicats al comerç i reparació de vehicles de motor i bicicletes a la província de Barcelona, els estrangers, a desembre del 2011, representaven menys del 10%. Un percentatge força desigual respecte a la població autòctona si tenim en compte que el tant per cent de persones estrangeres a la província compreses entre els 18 i els 65 anys és del 17,5%, segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya a 1 de gener de 2011. Així, **el pes de les persones estrangeres entre els comerciants de la província és inferior al seu pes relatiu en el conjunt del territori.**

En termes evolutius sí es pot comprovar una progressió ascendent en quant al seu pes respecte al conjunt d'autònoms dedicats al comerç, tot i així, les dades presenten una realitat molt allunyada de la percepció de sobrerepresentació.

Representació gràfica: Nacionalitat dels autònoms del sector comerç a la província de Barcelona, desembre 2011

Representació gràfica: Evolució del percentatge d'autònoms estrangers comerciants respecte del total d'autònoms comerciants a la província de Barcelona

Àmbit del rumor: Comerç

Informació aportada: Nacionalitat del propietari/a dels establiments regentats per persones estrangeres a la ciutat de Barcelona (2011)

Font:

Enquesta activitat del sector comercial a Barcelona. Direcció de Comerç i Consum. Economia, Empresa i Ocupació

Ajuntament de Barcelona

http://w3.bcn.cat/comerc/0,4022,429373301_471831287_1,00.html

Informes estadístics. La població estrangera a Barcelona

<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/dades/inf/pobest/pobest12/pobest12.pdf>

Nota metodològica: Enquesta realitzada a 2.400 comerços de la ciutat de Barcelona amb mostra representativa per comerciants estrangers (399 unitats). Demanda de creuament a mida.

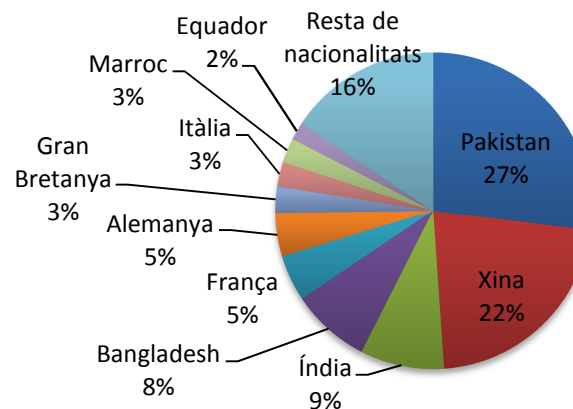
Periodicitat d'actualització: Anual

Claus per la interpretació:

El percentatge d'establiments comercials regentats per persones de nacionalitat estrangera a la ciutat de Barcelona no arriba al 10%. Ara bé, no totes les nacionalitats tenen la mateixa representació sent la població **pakistanesa** la que té una major presència en aquest sector seguida de la **xinesa**. **Pràcticament el 50% dels establiments comercials regentats per persones estrangeres tenen un/a propietari/a d'alguna d'aquestes dues nacionalitats**. Si ho comparem amb el percentatge que representen entre el conjunt de les persones estrangeres de la ciutat, podem observar que hi ha nacionalitats amb un major esperit emprenedor dins d'aquest sector. Més enllà de Xina i Pakistan, les persones procedents de la Índia o Bangladesh també tenen un pes relatiu molt superior al que representen al conjunt de la ciutat.

Dades:

Principals nacionalitats dels/les comerciants estrangers		Principals nacionalitats de les persones estrangeres de Barcelona	
	%		%
<i>Pakistan</i>	27%	<i>Pakistan</i>	8,5%
<i>Xina</i>	21,8%	<i>Itàlia</i>	8,1%
<i>Índia</i>	9%	<i>Xina</i>	5,6%
<i>Bangladesh</i>	8,1%	<i>Equador</i>	5,5%
<i>França</i>	4,7%	<i>Bolivia</i>	5,0%
<i>Alemanya</i>	4,5%	<i>Marroc</i>	4,8%
<i>Gran Bretanya</i>	2,7%	<i>Perú</i>	4,8%
<i>Itàlia</i>	2,5%	<i>Colòmbia</i>	4,4%
<i>Marroc</i>	2,5%	<i>França</i>	4,2%
<i>Equador</i>	1,8%	<i>Filipines</i>	3,0%
<i>Altres nacionalitats</i>	15,7%	<i>Resta de nacionalitats</i>	46,1%
<i>Total propietari/ess estrangers/es</i>	100%	<i>Total persones estrangeres</i>	100,0%

Representació gràfica:**Nacionalitat del propietari de l'establiment comercial**

Àmbit del rumor: Comerç

Informació aportada: Dies de la setmana que obre l'establiment comercial per nacionalitat (2011)

Font:

Enquesta activitat del sector comercial a Barcelona. Direcció de Comerç i Consum. Economia, Empresa i Ocupació Ajuntament de Barcelona.

http://w3.bcn.cat/comerc/0,4022,429373301_471831287_1,00.html

Nota metodològica: Enquesta realitzada a 2.400 comerços de la ciutat de Barcelona amb mostra representativa per comerciants estrangers (399 unitats)

Periodicitat d'actualització: Anual

Claus per la interpretació:

En termes generals els **comerços regentats per població de nacionalitat estrangera obren més dies a la setmana**. Això està molt relacionat amb el tipus d'establiment que regenten, principalment d'alimentació (46%) i que recordem compten amb una normativa horària diferent quan es tracta d'establiments inferiors a 150m² o quan són forns de pa.

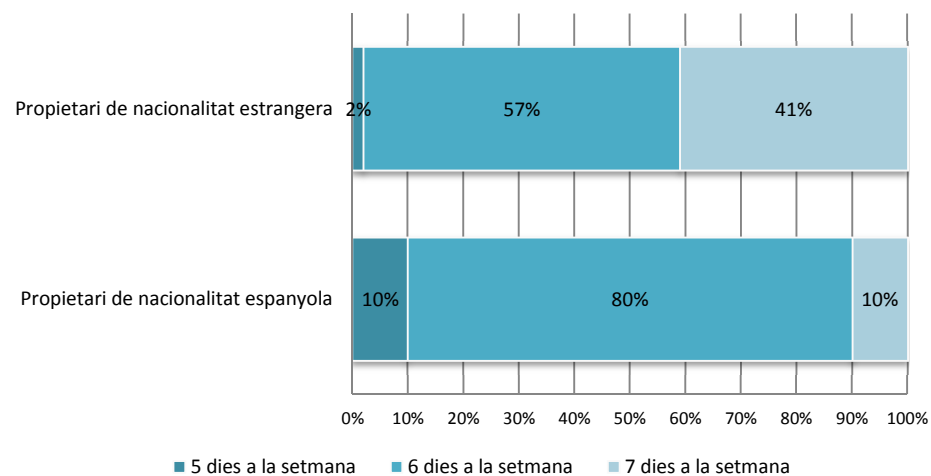
Per altra banda, existeixen altres tipus d'establiment, com els d'oci i cultura, que obren en major mesura 7 dies a la setmana i que recordem pràcticament no compten amb comerciants de nacionalitat estrangera.

Dades:

Tipus d'establiment	5 dies a la setmana	6 dies a la setmana	7 dies a la setmana
<i>Alimentació</i>	12%	61%	27%
<i>Equipament personal</i>	5%	93%	2%
<i>Decoració de la Llar</i>	16%	78%	2%
<i>Farmàcia, drogueria i perfumeria</i>	2%	92%	6%
<i>Oci i cultura</i>	9%	63%	28%
<i>Total de comerços</i>	10%	77%	13%

Representació gràfica:

Dies a la setmana que obra l'establiment comercial per nacionalitat

Àmbit del rumor: Comerç

Informació aportada: Adequació a la normativa per nacionalitat. Llengua dels rètols. (2011)

Font:

Enquesta activitat del sector comercial a Barcelona. Direcció de Comerç i Consum. Economia, Empresa i Ocupació
Ajuntament de Barcelona

http://w3.bcn.cat/comerc/0.4022.429373301_471831287_1.00.html

Nota metodològica: Enquesta realitzada a 2.400 comerços de la ciutat de Barcelona amb mostra representativa per comerciants estrangers (399 unitats)

Periodicitat d'actualització: Anual

Claus per la interpretació:

Més de la meitat dels comerços regentats per persones estrangeres rotulen en català fent complir la normativa lingüística corresponent*. Aquest és un percentatge inferior al dels comerços regentats per persones de nacionalitat espanyola que arriben al 70%.

Ara bé, cal tenir en compte que les campanyes de sensibilització i informació han tingut un efecte positiu en aquest sentit, donat que el percentatge d'establiments amb rètols en català ha anat augmentant any rere any mostrant una actitud positiva cap al compliment de la normativa.

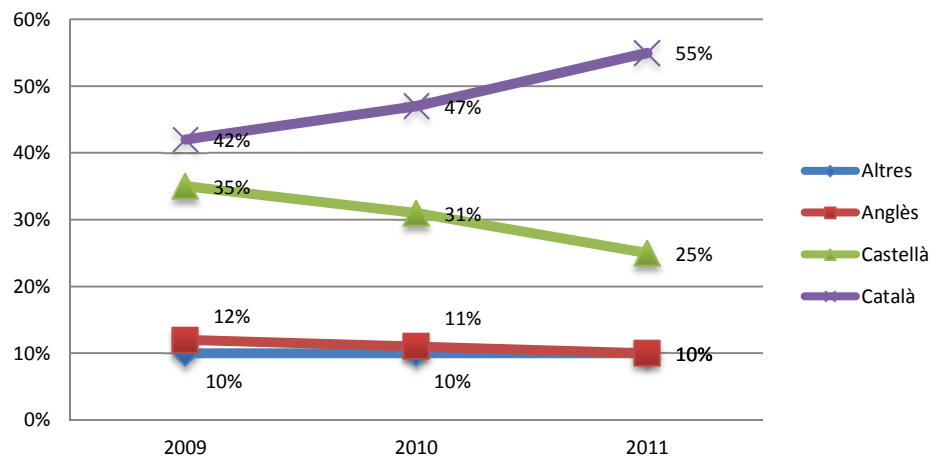
*Segons la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, tots els rètols de caràcter fix de l'establiment han de ser redactats, com a mínim, en català.

Dades (2011):

Llengua del rètol	Comerç regentat per població de nacionalitat estrangera	Comerç regentat per població de nacionalitat espanyola
Català	55%	70%
Castellà	25%	25%
Anglès	10%	2,5%
Altres	11%	2,5%

Representació gràfica:

Evolució de l'idioma dels rètols entre els comerços de nacionalitat estrangera

Àmbit del rumor: Comerç

Informació aportada: Establiments associats per nacionalitat (2011)

Font:

Enquesta activitat del sector comercial a Barcelona. Direcció de Comerç i Consum. Economia, Empresa i Ocupació
Ajuntament de Barcelona

http://w3.bcn.cat/comerc/0,4022,429373301_471831287_1,00.html

Nota metodològica: Enquesta realitzada a 2.400 comerços de la ciutat de Barcelona amb mostra representativa per comerciants estrangers (399 unitats)

Periodicitat d'actualització: Anual

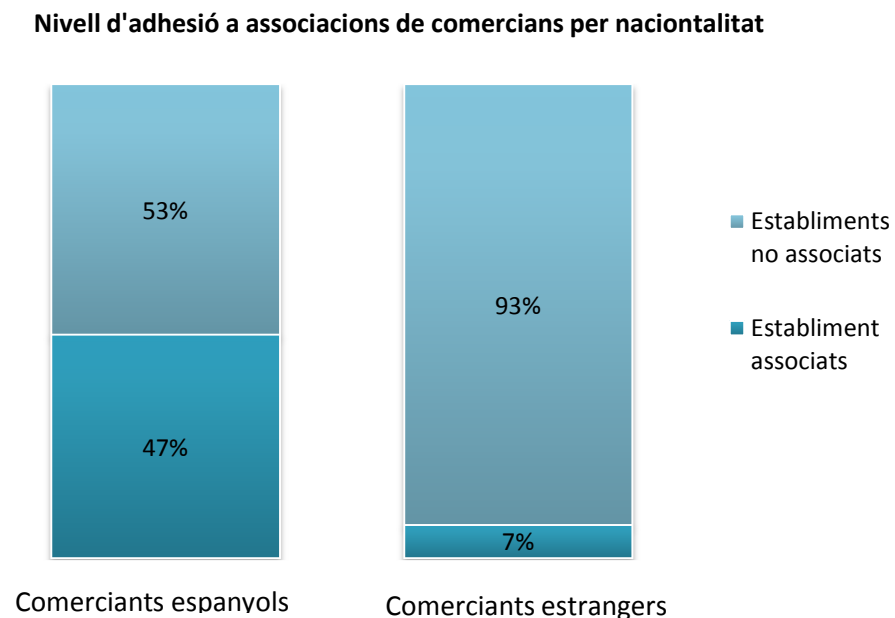
Claus per la interpretació:

La nacionalitat del propietari/a és un factor molt important pel que fa a l'adhesió a entitats de comerciants, tant territorials com sectorials. El nombre de comerços regentats per persones de nacionalitat espanyola que pertanyen a alguna entitat és clarament superior.

No obstant, cal destacar que aquest percentatge no arriba a la meitat dels comerços existents denotant que **les dificultats d'adhesió no només es donen entre els comerciants estrangers**. Així, el foment de l'associacionisme entre els comerciants és una fita pendent en el conjunt del sector.

Dades:

Nacionalitat del propietari	Establiment associats	Establiments no associats
<i>Espanyola</i>	47%	53%
<i>Estrangera</i>	7%	93%
<i>Total de comerços</i>	43%%	57%%

Representació gràfica:

Àmbit del rumor: Comerç

Informació aportada: Nacionalitat dels clients dels establiments comercials regentats per població estrangera (2011)

Font:

Informe "La immigració i el comerç a Catalunya. El Pla d'assessorament comercial i lingüístic a comerços d'immigrants. Any 2010" (Confederació de Comerç de Catalunya)
 Disponible a: http://www.confecom.cat/serveiling/?page_id=189

Nota metodològica: Enquesta realitzada a 705 establiments regentats per persones estrangeres de tot Catalunya.

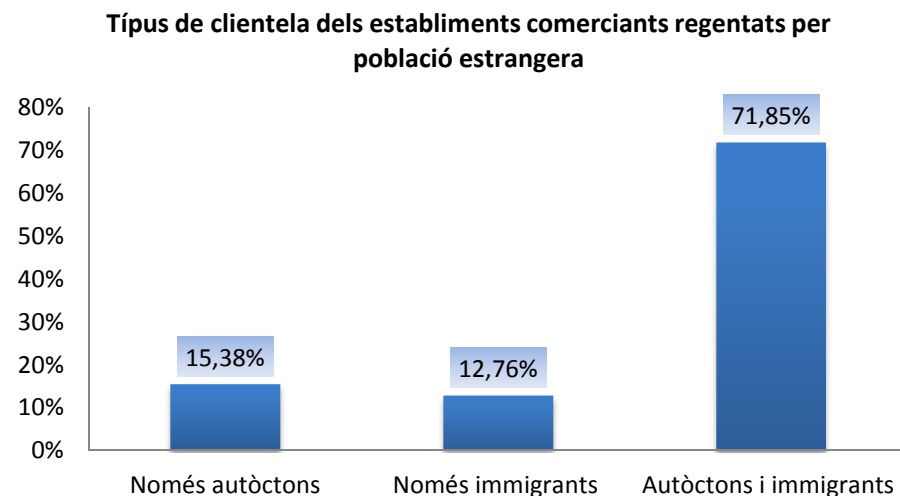
Periodicitat d'actualització: Anual

Claus per la interpretació:

Els establiments regentats per persones immigrades atenen tant a persones estrangeres com autòctones. Són pocs els que només atenen a persones immigrades (12,7%), la resta (87,3%) atenen també a població autòctona. Així, podem afirmar que **els comerços regentats per estrangers no esdevenen comerços per a estrangers, sinó per a la gent dels barris en general.**

Dades:

Tipus de clientela	Distribució del tipus de clientela
Autòctons	19,80%
Autòctons i immigrants de diverses nacionalitats	37,75%
Autòctons i immigrants de la mateixa nacionalitat	5,41%
Autòctons i immigrants de diverses nacionalitats i immigrants de la mateixa nacionalitat	12,11%
Immigrants de diverses nacionalitats	7,83%
Immigrants de la mateixa nacionalitat	11,40%
Immigrant de diverses nacionalitats i immigrants de la mateixa nacionalitat	5,70%
Total de comerços	100%

Representació gràfica:

Àmbit del rumor: Comerç

Informació aportada: Grau de coneixement de la normativa, ajuts i entitats existents per part dels comerciants estrangers (2010)

Font:

Informe "La immigració i el comerç a Catalunya. El Pla d'assessorament comercial i lingüístic a comerços d'immigrants. Any 2010" (Confederació de Comerç de Catalunya)

Disponible a: http://www.confecom.cat/serveiing/?page_id=189

Nota metodològica: Enquesta realitzada a 705 establiments regentats per persones estrangeres de tot Catalunya.

Periodicitat d'actualització: Anual

Claus per la interpretació:

Existeix un **fort desconeixement per part dels comerciants estrangers d'aspectes claus per la gestió dels seus negocis com és la normativa, els ajuts i les associacions.**

Si bé, el grau de coneixement de la normativa és més elevat, no deixa de ser important que 1 de cada 4 comerciants estrangers no té prou coneixement sobre temes com ara els horaris comercials, la llengua que s'ha de fer servir en els rètols o la necessitat de comptar amb fulls de reclamació.

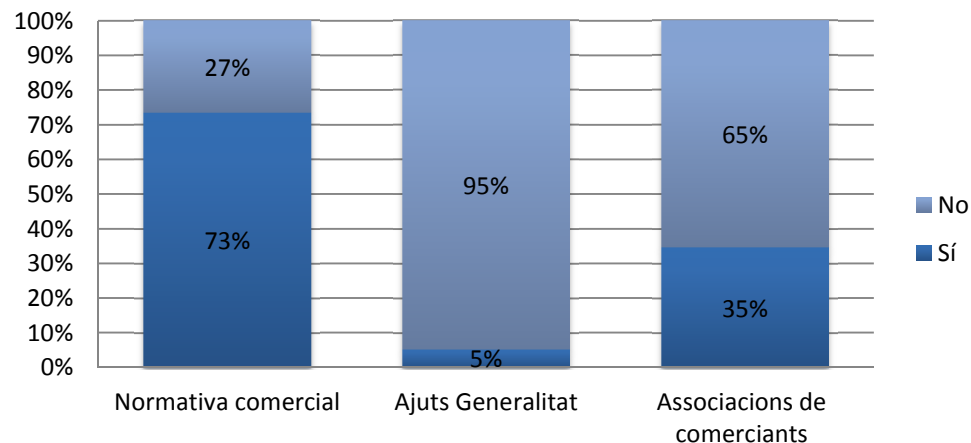
Respecte a les entitats de comerciants la desinformació arriba a 7 de cada 10. Finalment, només 1 de cada 20 coneix quines ajudes ofereix la Generalitat de Catalunya per al comerç al detall.

Dades:

	Grau de coneixement	
	Sí	No
<i>Normativa comercial (horaris, preus, etiquetatge, comprovants de compra, devolucions, reclamacions, prevenció de riscos laborals i protecció de dades...)</i>	73,4%	26,6%
<i>Ajuts oferts per la Generalitat de Catalunya al comerç al detall</i>	5,4%	94,6%
<i>Associacions de comerciants territorials o sectorials</i>	34,7%	65,3%

Representació gràfica:

Grau de coneixement de la normativa, ajuts i entitats existents per part dels comerciants estrangers (2010)

Altres informacions rellevants per l'estratègia antirumor

<i>Distribució dels comerços estrangers entre els districtes de Barcelona, 2011</i>										
Districtes	Total	Comerços estrangers	PAK BGD IND		XINA		DEU FRA ITA		Altres	
	Distribució territorial	Distribució territorial	Distribució territorial	% respecte als comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte als comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte als comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte als comerços estrangers
<i>Ciutat Vella</i>	10,5%	22,55%	26,80%	51,8%	16,35%	15,8%	24,10%	15,5%	18,70%	16,6%
<i>Eixample</i>	24%	22,85%	15,70%	30,0%	29,80%	28,4%	30,80%	19,6%	25,10%	22,0%
<i>Sants-Montjuïc</i>	9,3%	8,50%	11,00%	56,4%	7,00%	18,0%	3,40%	5,8%	8,60%	20,3%
<i>Les Corts</i>	4,7%	3%	2,30%	33,4%	2,30%	16,7%	5,10%	24,7%	3,85%	25,7%
<i>Sarrià-Sant Gervasi</i>	11%	7,30%	7,50%	44,8%	5,70%	17,0%	10,45%	20,8%	6,20%	17,0%
<i>Gràcia</i>	8,6%	6,20%	5,70%	40,1%	6,85%	24,1%	8,60%	20,2%	5,10%	16,5%
<i>Horta-Guinardó</i>	6,7%	5,30%	5,60%	46,1%	3,50%	14,4%	5,25%	14,4%	6,30%	23,8%
<i>Nou Barris</i>	7,5%	7,30%	8,10%	48,4%	6,70%	20,0%	7,10%	14,1%	6,20%	17,0%
<i>Sant Andreu</i>	6,8%	6,50%	7,50%	50,3%	9,20%	30,9%	0,00%	0,0%	6,25%	19,3%
<i>Sant Martí</i>	11,0%	10,50%	9,80%	40,7%	12,60%	26,2%	5,20%	7,2%	13,70%	26,2%
<i>BCN</i>	100%	100 %	100%	43,6%	100%	21,8%	100%	14,5%	100%	20,1%

Sigles:

PAK: Pakistan

BGD: Bangladesh

IND: India

DEU: Alemanya

FRA: França

ITA: Itàlia

GBR: Gran Bretanya

Font: Enquesta activitat del sector comercial a Barcelona. Direcció de Comerç i Consum. Economia, Empresa i Ocupació. Ajuntament de Barcelona

http://w3.bcn.cat/comerc/0,4022,429373301_471831287_1,00.html

Comerç

Distribució dels comerços estrangers entre els districtes de Barcelona, 2011										
Barris	Total	Comerços estrangers	PAK BGD IND		XINA		DEU FRA ITA GBR		Altres	
	Distribució territorial	Distribució territorial	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers
El Raval	5,5%	14,0%	17,2%	53,6%	10,4%	16,2%	8,6%	8,9%	15,0%	21,5%
El Gòtic	2,7%	4,5%	5,7%	55,2%	1,2%	5,8%	10,4%	33,6%	1,2%	5,3%
La Barceloneta	0,6%	0,8%	1,2%	65,4%	0,0%	0,0%	1,7%	30,9%	0,0%	0,0%
Sant Pere, Santa Caterina i La Ribera	1,7%	3,3%	2,9%	38,3%	4,7%	31,1%	3,3%	14,5%	2,4%	14,6%
El Fort Pienc	1,0%	1,3%	1,2%	40,3%	2,3%	38,6%	0,0%	0,0%	1,2%	18,5%
La Sagrada Família	5,8%	3,8%	2,3%	26,4%	6,9%	39,6%	0,0%	0,0%	6,2%	32,7%
La dreta de l'Eixample	5,6%	7,3%	4,0%	23,9%	4,6%	13,7%	18,6%	37,0%	8,9%	24,4%
L'antiga esquerra de l'eixample	3,0%	4,0%	4,0%	43,6%	6,8%	37,1%	1,7%	6,2%	2,6%	13,0%
La nova esquerra de l'eixample	2,4%	2,3%	0,6%	11,4%	3,5%	33,2%	3,5%	22,1%	3,7%	32,3%
Sant Antoni	6,1%	4,3%	3,5%	35,5%	5,6%	28,4%	7,0%	23,7%	2,5%	11,7%
El Poble Sec i Montjuïc	0,6%	2,0%	2,9%	63,2%	1,1%	12,0%	0,0%	0,0%	2,5%	25,1%
La Marina i la Zona Franca-Port	0,9%	0,5%	0,6%	52,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	48,1%
La Font de la Guatlla, Hostafrancs i La Bordeta	2,2%	2,0%	2,9%	63,2%	0,0%	0,0%	3,4%	24,7%	1,2%	12,0%
Sant i Badal	5,6%	4,0%	4,6%	50,2%	5,9%	32,2%	0,0%	0,0%	3,6%	18,0%
Les Corts	3,8%	2,0%	1,7%	37,1%	2,3%	25,1%	3,5%	25,4%	1,2%	12,0%
La Maternitat i Sant Ramon	0,7%	1,0%	0,6%	26,2%	0,0%	0,0%	1,7%	24,7%	2,6%	52,1%
Pedralbes	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vallidraera, el Tibidabo, Les Planes	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sarrià i les Tres Torres	2,6%	1,5%	1,8%	52,3%	1,1%	16,0%	0,0%	0,0%	2,4%	32,1%
Sant Gervasi - La Bonanova i el Putget	4,9%	3,5%	3,4%	42,4%	3,4%	21,2%	6,9%	28,7%	1,2%	6,9%
Sant Gervasi - Galvany	3,3%	2,3%	2,3%	43,6%	1,1%	10,4%	3,5%	22,1%	2,6%	22,7%

Sigles:

PAK: Pakistan

BGD: Bangladesh

IND: Índia

DEU: Alemanya

FRA: França

ITA: Itàlia

GBR: Gran Bretanya

Comerç

Distribució dels comerços estrangers entre els districtes de Barcelona, 2011

Barris	Total	Comerços estrangers	PAK BGD IND		XINA		DEU FRA ITA GBR		Altres	
	Distribució territorial	Distribució territorial	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers	Distribució territorial	% respecte comerços estrangers
	Vallcarca, el Coll i la Salut	0,9%	0,3%	0,0%	0,0%	1,2%	87,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Vila de Gràcia	5,3%	4,7%	4,0%	37,1%	4,4%	20,4%	8,6%	26,6%	3,8%	16,2%
El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	2,4%	1,3%	1,7%	57,0%	1,2%	20,1%	0,0%	0,0%	1,3%	20,1%
El Guinardó	2,7%	2,7%	3,4%	54,9%	2,3%	18,6%	5,2%	28,0%	0,0%	0,0%
El Carmel i Can Baró	1,1%	0,5%	0,6%	52,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	52,1%
Els Barris de la Vall d'Hebron	0,7%	0,2%	0,6%	130,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Horta i la Font d'en Fargues	2,2%	1,8%	1,2%	29,1%	1,2%	14,5%	0,0%	0,0%	5,0%	55,7%
Vilapiscina, Porta, el Turó de la Perira i Can Peguera	4,0%	3,8%	4,6%	52,8%	2,2%	12,6%	3,6%	13,8%	3,7%	19,5%
La Guineueta, Verdun i la Prosperitat	2,1%	1,7%	1,2%	30,8%	3,3%	42,3%	1,7%	14,5%	1,3%	15,3%
Canyelles, Les Roquetes i la Trinitat Nova	1,2%	1,5%	1,7%	49,4%	1,1%	16,0%	1,8%	17,4%	1,2%	16,0%
Torre Baró, Ciutat Meridiana i allbona	0,2%	0,3%	0,6%	87,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
La Trinitat Vella, Baró de Viver i el Bon Pastor	1,6%	2,0%	2,3%	50,2%	2,3%	25,1%	0,0%	0,0%	2,5%	25,1%
Sant Andreu	3,5%	3,0%	3,5%	50,9%	5,7%	41,4%	0,0%	0,0%	1,2%	8,0%
La Sagrera, El Congrés i Nava	1,7%	1,5%	1,7%	49,4%	1,1%	16,0%	0,0%	0,0%	2,5%	33,4%
El Clot i El Camp de l'Arpa	4,5%	5,0%	3,4%	29,7%	9,2%	40,1%	1,7%	4,9%	6,2%	24,9%
El Parc, La Llacuna i La ila Olímpica	0,5%	1,0%	0,6%	26,2%	1,1%	24,0%	1,7%	24,7%	1,2%	24,1%
El Poblenou i Diagonal Mar	2,9%	2,0%	1,2%	26,2%	1,1%	12,0%	1,8%	13,1%	5,1%	51,1%
El Besòs, El Maresme i Provençals	1,1%	1,0%	1,7%	74,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	24,1%
Sant Martí, La Verneda i La Pau	2,0%	1,5%	2,9%	84,3%	1,1%	16,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Sigles:

PAK: Pakistan

BGD: Bangladesh

IND: India

DEU: Alemanya

FRA: França

ITA: Itàlia

GBR: Gran Bretanya

Sabies que...

DADES I ARGUMENTS PER COMBATRE RUMORS I ESTEREOTIPS SOBRE IMMIGRACIÓ I COMERÇ

DADES ACTUALITZADES A: MARÇ DE 2013

RUMOR: No paguen impostos i reben ajuts públics **SABIES QUE**

- ✓ **No hi ha ajuts específics o bonificació fiscal per a negocis regentats per persones immigrades. El comerç immigrant té les mateixes obligacions fiscals i laborals que el comerç autòcton, i es persegueix i sanciona d'igual manera el seu incompliment.**
- ✓ Els comerciants estrangers, per tal de renovar els permisos de treball, han de demostrar que compleixen amb les obligacions tributàries i de Seguretat Social.
- ✓ No és cert que els comerciants immigrants puguin obrir més fàcilment els seus negocis. L'anomenada llicència exprés, que agilitza l'inici i exercici de l'activitat comercial, es aplicable a qualsevol negoci amb una superfície de venda inferior als 2.500 metres quadrats.

RUMOR: El comerç immigrant com a competència deslleial **SABIES QUE**

- ✓ **L'obertura de comerços regentats per persones estrangeres ha suposat la revitalització de zones de la ciutat que estaven quedant més deprimides poblacional i comercialment. Així, els comerciants estrangers han suposat un relleu generacional d'establiments que tancaven l'activitat per jubilació dels propietaris.**
- ✓ A la província de Barcelona el percentatge de persones compreses entre 18 i 65 anys supera el 17%, però només representa el 9,26% dels autònoms dedicats al sector del comerç.
- ✓ L'obertura de nous comerços en una zona no té perquè suposar una competència per als comerciants del voltant, ja que una major concentració comercial, és en si mateixa, una forma d'atracció de compradors de tota la ciutat. Més establiments actius implica una major continuïtat comercial (menys persianes baixades), més llum i gent al carrer (amb major sensació de seguretat), més oferta disponible i variada pel comprador o més cura i neteja dels carrers. "Sempre és més positiu tenir una botiga oberta al costat que no pas una persiana tancada. Sense aparadors encesos no hi ha atracció comercial i es produeix la degradació del carrer amb tots els problemes de seguretat que això comporta¹⁵".

¹⁵ En la última jornada per comerciants organitzada per PIMEC Comerç, molts dels assistents van coincidir en aquesta afirmació.

- ✓ Els comerciants estrangers han contribuït ha recuperar formats comercials i tipologies de comerços que estaven desapareixent, com per exemple les petites botigues d'alimentació que oferien una oferta alternativa a les grans superfícies comercials apropant aquests productes als barris.
- ✓ Més de la meitat dels barcelonins i barcelonines tria les botigues de barri o especialitzades per comprar productes diversos, en detriment dels centres comercials i els grans magatzems. Aquest fet es veu afavorit per l'increment del comerç de proximitat, en molts casos regentat per persones estrangeres. Així, els comerços estrangers no només no representen tal competència, sinó que ajuden a lluitar contra la competència que suposen els grans centres comercials situats fora de la ciutat¹⁶ i que implica una fuga de compra per tots els comerços de proximitat.
- ✓ En termes generals, són pocs els establiments regentats per estrangers que només tenen clientela estrangera. Un 75% atenen no solament persones estrangeres, sinó també autòctones. Per tant, es constata que els comerços regentats per estrangers no esdevenen comerços per a estrangers, sinó per a la gent dels barris en general, i fan augmentar, així, el teixit comercial de la zona¹⁷.

RUMOR: No compleixen amb la normativa SABIES QUE

- ✓ **Els rumors relatius a l'incompliment dels horaris comercials sovint tenen el seu origen en el desconeixement de la normativa actual. Les botigues regentades per persones immigrades no obren quan volen. Ho han de fer, com a qualsevol altre comerciant, ajustant-se al que marca la normativa vigent¹⁸. Segons aquesta tots els comerços poden obrir entre les 7h i les 22h dels dies feiners. És el propi comerç el que estableix lliurement l'horari que farà sempre i quant estigui comprés entre aquests marges. Per tant, no és que els comerços regentats per persones immigrades obrin més hores del que haurien, és que aprofiten el màxim d'hores que la llei permet obrir per tots els comerços.**
- ✓ Ara bé, segons la normativa també es donen algunes excepcions: particularment a Catalunya, les botigues de compra quotidiana d'alimentació que tinguin una superfície de venda inferior als 150 m2 i que el seu titular sigui una petita o mitjana empresa, poden determinar lliurement el seu horari comercial (i, per tant, obrir els diumenges i festius que vulguin).
- ✓ També una perruqueria, un centre d'estètica, una bugaderia o un locutori telefònic poden obrir en dia festiu atès que es tracta d'establiments dedicats essencialment a la prestació de serveis i, per tant, queden exclosos de les limitacions en matèria d'horaris comercials.
- ✓ Per tal de fer complir la normativa, l'Ajuntament de Barcelona s'encarrega de realitzar periòdicament inspeccions aleatòries a la ciutat bé per zones i districtes,

---

¹⁶ Segons dades publicades per la Asociación Española de Centros y Parques Comerciales, entre els anys 2000 i 2010 es van construir 10 noves grans superfícies comercials a la província de Barcelona.

¹⁷ Informe "La immigració i el comerç a Catalunya. El Pla d'assessorament comercial i lingüístic a comerços d'immigrants. Any 2010" (Confederació de Comerç de Catalunya). Disponible a: http://www.confecom.cat/serveiling/?page_id=189

¹⁸ Decret Llei DECRET LLEI 4/2012, de 30 d'octubre, de mesures en matèria d'horaris comercials i determinades activitats de promoció. (DOGC núm. 6245 publicat el 02/11/2012)

Comerç

bé per tipus d'establiments. En aquest sentit, s'inspeccionen per igual els comerços independentment de quina sigui la nacionalitat del propietari.

- ✓ En gran part són els propis comerciants estrangers els més perjudicats per les pràctiques irregulars d'altres comerciants, ja que s'associa a tots ells formes inadequades de gestionar els negocis quan només són uns pocs els que no compleixen amb la normativa.
- ✓ Existeixen altres entitats que s'encarreguen de visitar als comerciants de la ciutat per oferir informació relativa a la normativa que cal complir. La raó principal és perquè, en ocasions, l'imcompliment de la mateixa respon a un desconeixement i no tant una mala praxis intencionada.

RUMOR: El comerç estranger s'associa a màfies per poder trobar finançament o mantenir la seva competitivitat

SABIES QUE

- ✓ **El petit comerç immigrat té habitualment una dimensió familiar: en alguns casos, posar un negoci propi és l'objectiu cap el qual s'encaminen durant molts anys tots els estalvis d'una parella; en d'altres, s'hi suma el finançament a través dels "préstecs solidaris" procedents de la pròpia xarxa familiar.**
- ✓ Segons el model de negoci escollit, els comerços regentats per persones immigrades poden competir oferint preus baixos. Els aconsegueixen ajuntant-se per fer grans comandes i negociar així millors condicions a l'engrós. A més, en molts casos la modèstia de les botigues fa que el seu manteniment no generi grans despeses que calgui repercutir als preus finals dels productes.
- ✓ El baix marge de benefici que estan disposats a acceptar els comerciants estrangers i la utilització de canals de finançament de caire més familiar crea desconfiança entre els comerciants autòctons.

RUMOR: No s'associen a les entitats de comerciants

SABIES QUE

- ✓ **És cert que els comerços regentats per persones immigrades estan adherits en menor mesura a les entitats de comerciants; ara bé, no es tracta tant d'un desinterès com d'una desconfiança i desinformació. Ho demostra el fet que totes les iniciatives de mediació comercial han resultat positives a l'hora d'integrar el petit empresari estranger al teixit comercial del barri.**
- ✓ El nombre de comerciants estrangers associats és encara modest, però va creixent paulatinament.
- ✓ Existeixen iniciatives per part de PIMEC-Comerç, la Confederació de Comerç de Catalunya i d'Associacions de Comerciants del Barri que han aconseguit incorporar botiguers immigrats a les seves associacions.
- ✓ Al 2007, comerciants de la comunitat xinesa de Barcelona es van adherir a PIMEC-Comerç. Per primer cop a l'Estat espanyol, una associació d'empresaris nous s'integrava a una plataforma empresarial nacional.
- ✓ Al Raval, la població estrangera està present a les 10 entitats de comerciants i a 2 grups de treball existents al territori.

Comerç

- ✓ Es calcula que al voltant del 65% dels comerciants estrangers desconeixen l'existència d'aquest tipus d'entitats. Per altra banda, entre aquells que sí les coneixen es donen moltes desconfiances provocades en part per la desinformació sobre quina és la funció que poden complir i quins serveis poden oferir als seus socis. Cal també tenir present que moltes d'aquestes persones provenen de països amb una cultura associativa molt diferent on o no existeixen aquest tipus d'entitats, o bé compleixen una funció fonamentalment controladora o sancionadora.
- ✓ Els professionals que treballen diàriament amb aquest sector constaten l'existència de preocupacions molt similars entre els comerciants, independentment de la seva nacionalitat: neteja dels carrers, compliment de la normativa, seguretat ciutadana, caiguda del consum...
- ✓ El foment de l'associacionisme comercial és una fita pendent no només entre propietaris estrangers, sinó també amb la resta de comerciants. Menys de la meitat (47%) dels comerciants de nacionalitat espanyola estan adherits a aquestes entitats. Així, aquest tipus d'entitats han de realitzar molts esforços per donar-se a conèixer i fer entendre als comerciants la necessitat d'associar-se com a forma d'enfortir i introduir millores al sector.

